

L'HOMENATGE A JOSEP MASSOT I MUNTANER
I JOAN-FRANCESC LÓPEZ CASASNOVAS:
XVII TROBADA DEL GRUP D'ESTUDIS ETNOPOÈTICS

LIDIA PÉREZ I PÉREZ
Universitat de València
lidiaperezperez20@gmail.com

Durant el 2022 van faltar dues personalitats rellevants de la nostra cultura: Josep Massot i Muntaner, director de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat, i Joan-Francesc López Casasnovas, glosador i escriptor menorquí. És per aquest motiu que la XVII Trobada del Grup d'Estudis Etnopoètics (GEE), de la Societat Catalana de Llengua i Literatura, va dedicar el simpòsium anual a homenatjar-los sota la vinculació de les investigacions de cada acadèmic amb l'*Obra del Cançoner Popular de Catalunya* (OCPC).

Així, la XVII Trobada va rebre el nom de «L'Obra del Cançoner Popular de Catalunya (1922-2022). Homenatge a Josep Massot i Muntaner i Joan-Francesc López Casasnovas» i es va celebrar els dies 4 i 5 de novembre de 2022 a Can Victori, la Seu de l'Institut d'Estudis Menorquí, a Maó. L'acte es va inaugurar a les 9.00 del matí de dia 4 amb la rebuda dels participants i la benvinguda del Conseller Insular de Cultura del Consell Insular de Menorca. A continuació, M. Magdalena Gelabert i Josefina Salord es van encarregar de fer unes paraules als dos homenatjats del simpòsium, el pare Massot i López Casasnovas. Finalment, Jaume Ayats (Universitat Autònoma de Barcelona) va impartir amb la ponència «El futur de l'*Obra del Cançoner Popular de Catalunya*» la conferència inaugural del que van ser dos dies atapeïts de comunicacions, tant d'acadèmics usuals com d'investigadors novells acabats d'incorporar-se al grup.

Després d'una pausa breu on el grup va poder conèixer les noves incorporacions així com retrobar-se amb experts, s'inicià la jornada acadèmica, marcada per la diversitat de temes tractats al voltant de l'OCPC. La primera tanda d'intervencions la va encetar Salvador Rebés (GEE) amb la comunicació titulada «L'estudiant Josep Massot, col·lector de cançons populars a Mallorca»; i, a continuació, «Més enllà de les cançons. Els materials llegendístics conservats a l'arxiu de l'OCPC», de Carme Oriol (Universitat Rovira i Virgili); «Els Segadors: la polèmica per la lletra d'una cançó convertida en himne», d'Emili Samper (Universitat Rovira i Virgili); «La cançó popular o com encarnar la lluita del poble català en la figura d'un heroi osonenc, Bac de Roda», de Carme Rubio (Universitat de Vic) i Xavier Roviró (GRFO); la tongada es tancà amb la comunicació «La contribució de la família Albert a l'OCPC», d'Irene Muñoz (Universitat de Perpinyà).

A la segona tanda de comunicacions es van presentar «La missió de Baltasar Samper i Ramon Morey a les Pitiüses l'any 1928: contextualització social dels materials recollits», de Jaume Escandell (Consell Insular de Formentera); «La missió del 1932 de l'OCPC a Mallorca. Reconstrucció de l'itinerari i la memòria perduda», de Bàrbara Duran (GEE); «Descripció dels materials de l'OCPC conservats a la Biblioteca B. March de Palma», de Caterina Valriu (Universitat de les Illes Balears); «La participació d'Andreu Ferrer en les missions de l'OCPC a les Balears», de Margalida Coll (Universitat de les Illes Balears); i, per tancar les comunicacions del primer dia, Josep Nicolau (Universitat de les Illes Balears) es va estrenar amb «“Cançons populars mallorquines” (1896) d'Antoni M. Penya: recerca i divulgació del cançoner popular».

Després de les comunicacions, els membres del grup i els assistents van poder gaudir d'una exposició itinerant sobre l'Any Cançoner Popular de Catalunya, organitzat per celebrar-ne el centenari, que va ser guiada per Jaume Ayats, qui va ser el comissari de l'exposició. Per cloure la jornada, l'associació d'amants de la glosa Soca de Mots van posar la guinda final a un dia carregat de cançons amb improvisacions glosades, tant de temes actuals com partint d'expressions i versos populars de la nostra cultura.

L'endemà, ben prest, es va iniciar la darrera tongada de comunicacions amb les ponències següents: «Les cançons oblidades de l'Arxiu d'Etnografia i Folklore de Catalunya», d'Àngel Vergés (GEE); «Carles Salvador i el cançoner popular de Benassal», d'Alexandre Bataller (Universitat de València); «Roc Chabàs i l'Arxiu de l'OCPC: a propòsit dels documents conservats en la camisa 23-XIII dels “materials Aguiló”», de Joan Borja (Universitat d'Alacant); «Fila-Or (Antoni Orfila Pons) i l'OCPC», de Lidia Pérez (Universitat de València), una de les noves incorporacions; finalment, tancaren el cicle de conferències dues estudiants de la Universitat Rovira i Virgili, Laia Bertran i Rut Nolla, amb la comunicació titulada «Missió de recerca de Joan Just i Josep Roma per terres tarragonines per a l'OCPC».

Per finalitzar les jornades, es van presentar els materials editats entre 2021 i 2022 dels investigadors adscrits al Grup d'Estudis Etnopoètics i, posteriorment, la fita anual del grup, l'Assemblea Ordinària, presidida pel grup gestor format per Carme Oriol, Caterina Valriu i Àngel Vergés.

La passejada guiada «Maó: història i literatura», a càrrec d'Ismael Pelegrí (Institut Menorquí d'Estudis), va cloure una trobada destacada per ser un encontre emotiu, marcat per les anècdotes i històries sobre Josep Massot i Joan-Francesc López i les cançons populars.